

A n e t r æ e t

Nr. 84, februar 2022

ISSN: 1603 – 0281

Åbning af springvandet på Store Torv i 1903.

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Julehygge 2021.....	3
Bog anmeldelse.....	4
En vestermariedrengs erindringer.....	5

Kære medlemmer.

Så har vi igen været ramt af Corona nedlukning, og har måttet aflyse flere arrangementer. Nu håber vi det er slut, og at vi igen kan mødes.

Vi har dette forår lavet aftale om yderligere foredrag, med Folkeuniversitet Bornholm, hvor I kan deltage ganske gratis, så mød flittigt op til disse foredrag. Alle foredragene som vi er med på, er om **tirsdagene**, markeret med fed skrift i programoversigten herunder.

Jeg regner også med, at vi kan åbne for Slægtsforsker Caféen i marts. Årsagen til at vi ikke åbner her i februar er, at Ø-arkivet lige skal have en chance for at åbne igen, og at vi stadig har en stor smitte i befolkningen, med omikron, som dog snart skulle være over. Næste Slægtsforsker Cafe har emnet: **opdatering af harddisk**, så hvis I har problemer med dette, kan I komme den aften hvor vi vil hjælpe jer i gang.

Hold dig opdateret på vores hjemmeside: <https://bslf.dk/da/arrangementer.html>.

Formand Hans Ressel

Dato	Program – Husk at sætte kryds i din kalender
Tirsdag 08/02 kl.19	Historie & kultur. Bornholm og Danmarks vej ind i NATO
Tirsdag 22/02 kl.19	Historie & Kultur. Bornholm og 3. Verdenskrig
Lørdag 26/02 kl.14	"Et Huus i Klemensker"... - men hvilket hus?
Tirsdag 01/03 kl.19	Turismens historie på Bornholm 1/3
Tirsdag 15/03 kl.19	Turismens historie på Bornholm 2/3
Lørdag 26/03 kl.14	Generalforsamling og foredrag af Flemming Vibe
Tirsdag 29/03 kl.19	Turismens historie på Bornholm 3/3
Tirsdag 05/04 kl.19	Bornholmske skæbner omkring Første Verdenskrig
Lørdag 27/08 kl. 10	Bustur på Bornholm. Afgang fra biblioteket

Julehygge 2021

Af Jens Aagesen

Vi var kun 24 deltagere til årets julehygge. Coronaen havde allerede sat sit præg.

Der var ellers flot dækket op med røde duge, dekorationer og pebernødder. Det var næstformanden Elo Jacobsen der bød velkommen, og vi startede med en julesang.

Lokal historie

Derefter fortalte Amanda Stevne Pihl om Ø-arkivet. Hun er til daglig ansat som arkivar, men dyrker i fritiden slægtsforskning og er naturligvis medlem i foreningen.

Ø-arkivet startede i 2009 og holder stadig til i Rønne Biblioteks kælder. Arkivets opgave er at opbevare kommu-

nens §7 arkiv, men samtidig en samling af Bornholms Lokalhistorie, som bliver indleveret af private eller foreninger.

Arkivet er ikke blot for at gemme, men skal gerne leve ved at folk benytter det. Derfor orienterer man løbende om hvad der kommer ind på hjemmesiden: oearkivet.brk.dk og facebookgruppen: [bornholmsoearkiv](https://www.facebook.com/bornholmsoearkiv).

Nu er man begyndt at udgive et årsskrift hvor man præsenterer årets indleverede materialer. Blev præsenteret i sidste nummer.

Hygge og spil

Elo uddelte en tipskupon hvor der var flotte præmier til de dygtigste.

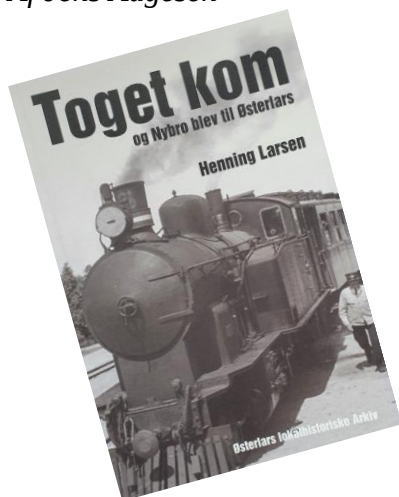
Efter kaffen med lækker julekringle var der bankospil med bøger, vin og chokoladepræmier til de heldigste.

Vi sluttede med endnu en julesalme og ønskede os alle en god jul og gensyn i det nye år.

Boganmeldelse.

Af Jens Aagesen

Toget kom og Nybro blev til Østerlars

Af Henning Larsen

240 sider. Illustreret. 2021

Forlag: Østerlars lokalhistoriske Arkiv

Med en baggrund som dreng på Østerlars Hotel, fortæller Henning Larsen om sin opvækst i Østerlars.

Vi starter med Hennings familiebaggrund, hvor hans far i København fik navnet Christian da forældrene ikke selv navngav ham.

Ukendt baggrund

Faderen blev adopteret væk på grund af dårlige hjemlige forhold, men den egentlige baggrund, fik Henning aldrig! For, folk i Østerlars fortæller ikke om sig selv medmindre de bliver spurgt!

Og det er der så heldigvis nogle der har gjort med Henning. For det er en både interessant og indholdsrig bog som giver et godt indblik i den lille landsbyflække i 1950'erne.

Postknudepunkt

Byen var bedst kendt som Nybro Postkontor, hvor diligencerne fra henholdsvis Rønne, Svaneke og Gudhjem mødtes for at udveksle post og passagerer. Men i 1916 kom jernbanen og Østerlars Station kom på landkortet.

Året efter åbnede Forsamlingshuset, som Hennings far køber i 1945.

Vi får et godt indblik i opvæksten i byen. Præsentation af de dengang mange butikker og beboere.

På hotellet oplever Henning som dreng mange typer, hvor hotellet typisk er centrum i den lille by.

Glimt i øjet

Henning Larsen mestrer det bornholmske sprog og benytter det flot og morsomt ind imellem til at udpensle lokalmiljø og tone. Dertil skal lægges hans kendte ironiske fortællemåde, hvor intet skal tages for pålydende, men altid med et glimt i øjet.

Bogen igennem går det østerlarske valgsprog "san e'd", hvor man ikke tænker sig at lave om på noget og slet ikke protestere, men blot acceptere tingenes tilstand for "san e'd bâra".

Der er et væld af gode billeder bogen igennem, men her lader gengivelseskvaliteten noget tilbage. Det er lidt synd. Især portrætterne er svære at genkende.

En helt igennem god bog til at genopfriske livet i midten af forrige århundrede i en bornholmsk stationsby.

Ejn vestermariahorra fortæller

Lars Peter Dahl, tidligere pedel på Knudsker Skole, fortsætter her sin fortælling om sin barndom på Nørregård i Vestermarie.

Arbejdsskader

Når vi tog roer op, så kravlede jeg altid på knæerne, for at undgå at bukke mig. Men det gav en akavet stilling, så det skete ofte at jeg kom til at hugge mig i fingrene med roekniven. Så sagde de jeg var en klodsmajor.

Jeg har i dag mange ar på fingrene fra dengang, men jeg tror også de andre var lidt misundelige, for de kunne aldrig følge med mig, men kom et godt stykke efter.

Først og bedst

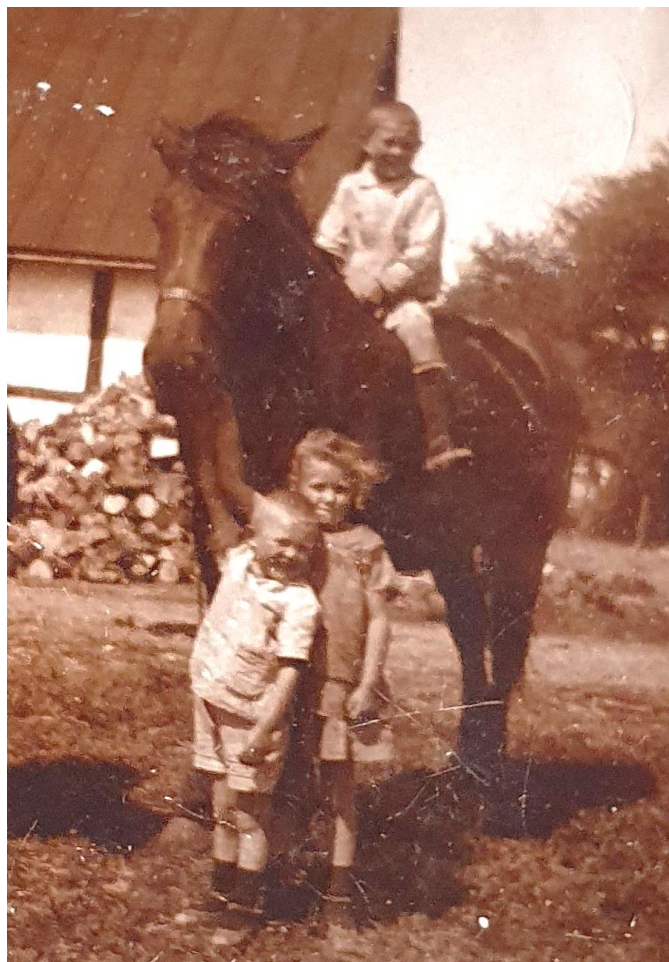
Jeg har altid haft den dum vane med at jeg skulle være først og bedst. Det bliver man altså ikke populær af.

Det kommer nok af at jeg skulle vise dem jeg kunne, selvom det gjorde ondt, og så hævn mig når de drillede mig med min ryg. Det har fulgt mig senere i livet. Jeg kan ikke leve med at være bagefter.

Andet end arbejde

Der var dog også tid til at lege, og der er virkelig mange ting at lege med på en gård.

Der var heste at ride. Hunde som var ellevilde efter at lege. Kattekillinger og andre dyreunger vi kunne kæle med.

Hjemmelavet legetøj

Vi lavede selv meget legetøj. Små hestevogne og biler af træstykker som vi fik af far når han stod og snedkererede i huggehuset.

Vi brugte garnténe som kreaturer. De største var tyre, de almindelige køer og de små kalve. Heste lavede vi af klodser fra far.

De lignede nu sjældent ret meget en hest, men vi vidste jo at det var heste, så det gjorde ikke så meget.

Grise var små runde kviste, som vi slog fire søm i til ben. Fjerkræet var agern og kastanjer.

Så lavede vi stalde og indhegninger, hvor de forskellige dyr gik i.

Vi kørte mælk til mejeriet og til møllen og fik malet korn.

Jeg kan huske min broder Karl lavede en flot mølle og den måtte vi godt låne når - han var der.

Der gik mange timer med at lave og lege med disse ting. Vi fik opøvet en vis fingerfærdighed og brugt vores fantasi.

Karl med tyren Eske Damgård

Gerne hjælpsom

En gang kom Rømer fra Kongstube med en ko der skulle til tyr.

Der lå så en lægte over vejen, og så skulle jeg være flink at flytte den for ham.

Men den var stor og tung og når jeg fik den løftet, snublede jeg og faldt så uheldigt at lægten ramte mig i kæben, med det resultat at kæben gik af led. Det gjorde meget ondt og jeg kunne næsten ikke snakke.

Da jeg kom ind, syntes alle det så mægtig sjovt ud med den skæve mund, og jeg da var en klodsmajor, når jeg bar mig sådan ad.

Jeg var vred på min far og mor meget længe.

Bjergbakkens granitbrud

Ingen trøst at hente.

Engang jeg kom kørende på cykel oppe ved Bjergbakken havde de lige sprængt sten i værket.

Der var så røget nogle ud på vejen. En af dem så jeg ikke og ramte med forhjulet med det resultat at jeg røg op over styret og fik skindet skrabet af den ene kind og slået knæet så jeg næsten ikke kunne gå.

Da jeg endelig fik slæbt mig selv og cyklen hjem, for forhjulet var jo ødelagt, skældte min far mig ud.

Jeg kunne bare lade være med at køre så vildt!

Rullet i tjære

En gang skulle jeg pille hyldebær til mor.

Træet stod op ad Maskinhuset med grenene ind over taget, så jeg kravlede op og stod der og pillede.

Da jeg ville gå hen på den anden side af taget, havde far lige tjæret dér.

Det vidste jeg ikke og gled i den fedtede tjære, faldt omkuld og rullede ned af taget.

*Far foran Maskinhuset
på vej til jagt med hunden Jonna.*

Jeg blev helt indsmurt over det hele og slog mig nederdrægtigt.

Som straf for min klodsethed, skulle jeg selv rense mig. Jeg kunne jo bare se mig for.

Det blev dog mor der måtte rense mig for tjæren kunne ikke vaskes af. Hun måtte smøre fedt og smør på for at få det løsnet. Alligevel gik der lang tid før det var helt væk.

Det var dog ikke tjæren der sårede mig mest!

Lille og forkælet

Senere fortalte jeg aldrig hjemme hvis jeg kom til skade.

Jeg fik bare at vide af mine søskende at jeg var forkælet, og så blev jeg sur. Det var måske derfor jeg var så glad for at besøge naboerne. Der blev man aldrig kaldt klodset, forkælet eller dum.

Jeg kan heller ikke huske at tjenestefolkene var efter mig. De var altid søde og flinke. Jeg hjalp dem da også meget.

(Fortsættes i næste nummer...)

Åbningstider Bornholms Ø-Arkiv:

Mandag:	10:00 – 15:00
Tirsdag:	Lukket
Onsdag:	Lukket
Torsdag:	10:00 – 15:00
Fredag:	10:00 – 13:00

Foreningens Facebooksgruppe:

”Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening” er en lukket gruppe kun for medlemmer.

Du kan få godkendt din ansøgning, hvis du skriver dit medlemsnummer på anmodningen.

Foreningens hjemmeside:

www.bslf.dk

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Storegade19a, 3790 Hasle, DK

Bestyrelsen

Formand: Hans Ressel

Tlf.: 30 13 81 82

E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: Elo Jacobsen

Tlf.: 30 49 26 51

E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: Tonni Jørgensen

Tlf.: 56 96 45 58

E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: Fie Ellebye

Tlf.: 24 93 15 15

E-mail: sk@bslf.dk

Best. Medl.: Susanne Ressel

Tlf.: 56 95 81 82

E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. Medl.: Jørgen Elleby

Tlf.: 42 19 90 91

E-mail: 2bm@bslf.dk

Best. Medl.: Palle Pedersen

Tlf.: 40 30 92 83

E-mail: 3bm@bslf.dk

Suppleant: Erik Hørringsen

Tlf.: 25 72 25 84

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: Jack Funch

Tlf.: 24 67 11 73

E-mail: 2s@bslf.dk

Anetræet

Redaktionen afsluttet 29. januar.

Redaktør

Jens Aagesen

Erfaringer og artikler du synes kunne have interesse for os andre, sendes til:

red@bslf.dk

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening.

GENERALFORSAMLING.

Bestyrelsen indkalder hermed til ordinær generalforsamling

Søndag den 26. marts 2022 Kl. 14:00 på Rønne bibliotek.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent. (Bestyrelsen foreslår Hans V. Pedersen)
2. Formanden aflægger beretning.
3. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse.
4. Behandling af indkomne forslag: *Der er ikke indkommet nogen forslag*
5. Fastsættelse af kontingentet.
(Bestyrelsen foreslår uændret kontingent)
6. Valg af medlemmer til bestyrelse + 1 suppleant.
På valg er:

Tonni Jørgensen, kasserer	Modtager genvalg.
Fie Ellebye, best.mdl.	Modtager genvalg.
Susanne Ressel, best.mdl.	Modtager genvalg.
Jack Funch, 2. Suppeant	Modtager genvalg.
7. Valg af revisor og revisorsuppleant:

Erling Vagn Andersen, revisor	Modtager genvalg.
Chanette Ellebye, revisorsuppleant	Modtager genvalg.
8. Eventuelt.

Foreningen vil i lighed med tidligere år, gerne være vært med kaffe/the med kage, hvorfor bestyrelsen af praktiske grunde beder om en, ikke bindende tilmelding til bestyrelsesmedlem:

Fie Ellebye.
eller på foreningens mail:

Tlf. 24 93 15 15
tilmeld@bslf.dk

På bestyrelsens vegne
Hans Ressel, formand.

Resultatopgørelse for 2021

INDTÆGTER:				
Kontingent	91.630,55	Kr.		
Salg af eksterne harddiske og opdateringer	16.840,00	-		
		-		
Gaver + diverse indtægter	438,50	-		
Ture og udflugter - deltagerbetaling	2.300,00	-		
Tilskud	13.764,85	-		
"Den Gotiske Skrift"	3.595,00	-		
Indgående porto	1.513,00	-		
Indtægter i alt:			130.081,90	Kr.
UDGIFTER:				
Administration:				
Porto	17.153,26	Kr.		
Kontorartikler	1.608,13	-		
Diverse gebyrer og valutadiff.	1.909,19	-		
Vareindkøb:				
Harddiske, USB + blanke CD/DVD	2.751,00	-		
Foredrag og arrangementer	7.395,00	-		
Trykning af "Anetræet"	10.320,00	-		
Hjemmeside/Internet	26.812,94	-		
EDB-software / hardware		-		
Fortæring til bestyrelsesmøder	5.188,88	-		
Fortæring til div. arrangementer	10.405,21	-		
Annoncering	9.702,03	-		
Repræsentation: gaver, blomster m.v.	1.718,00	-		
Rejser og fortæring	392,75	-		
Diverse (husleje) + vareindkøb	2.750,00	-		
Inventar:		-		
Kørsel		-		
		-		
Udgifter i alt:			98.106,39	Kr.
Årets resultat			31.975,51	Kr.

Status og balance pr. 31. december 2021

AKTIVER:			
Kassebeholdning	Pr. 31.12.2021	1.620,04 kr.	
Indestående i Danske Bank	Pr. 31.12.2021	176.068,83 kr.	
Indestående i Pay-Pall	Pr. 31.12.2021	3.023,05 kr.	
I alt:			180.711,92 kr.
PASSIVER:			
Formue	pr. 01. jan. 2021	148.736,41 kr.	
Overskud i 2021		31.975,51 kr.	
I alt:			180.711,92kr.

Hasle den 30-01-22

Foranstående regnskab er revideret og fundet i orden.
Beholdningens tilstedeværelse er konstateret.

Erling Vagn Andersen
Revisor

Hans Ressel
Formand

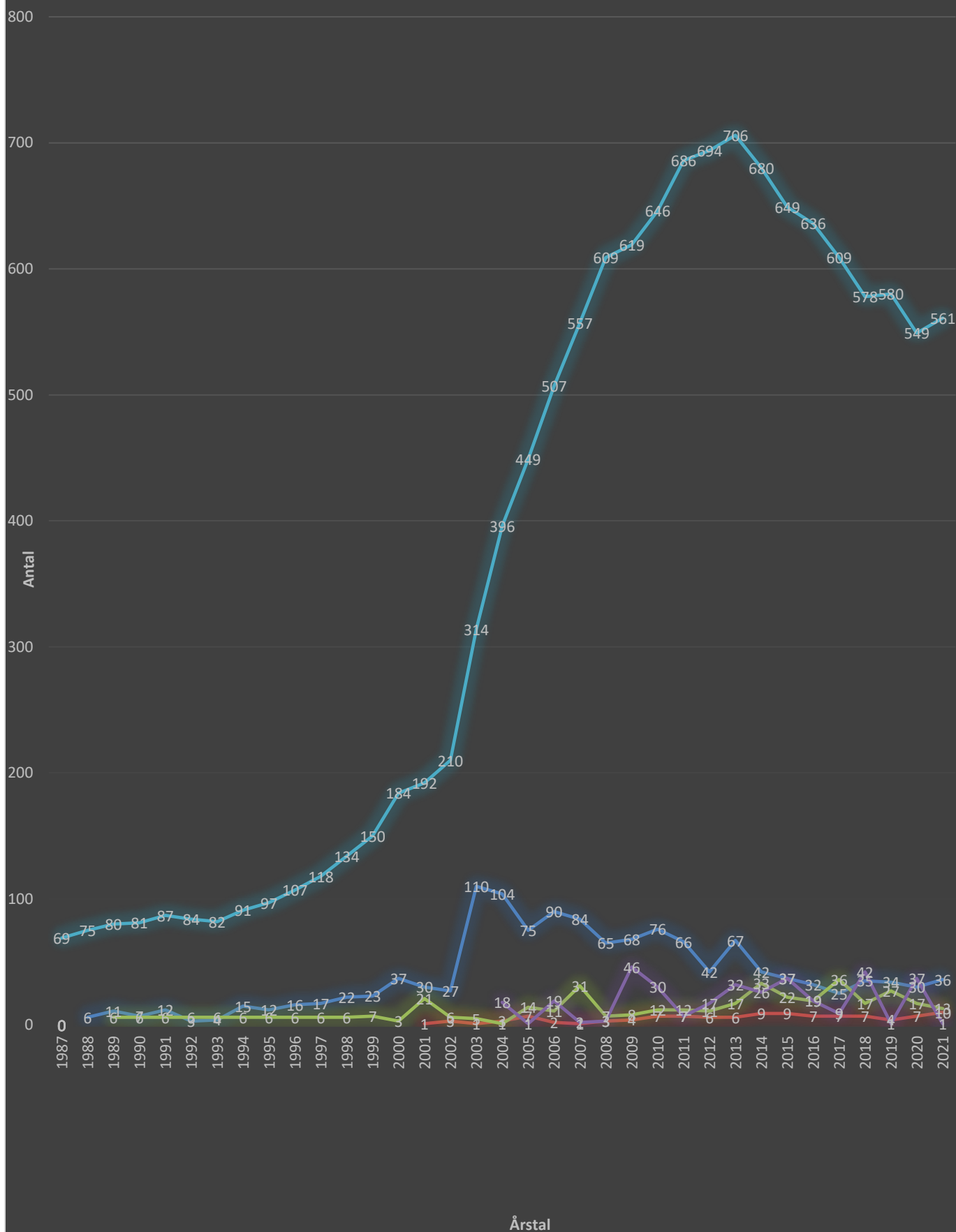
Tonni Jørgensen
Kasserer

Sammenligningsskema for regnskabsårene 2017 – 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
INDTÆGTER:					
Kontingent	96.975,00	89.525,00	91.980,00	84.389,86	91.630,55
Salg af harddiske	15.101,00	12.515,00	60.319,00	6.050,00	16.840,00
"Den Spanske Syge"	784,00	900,00	0,00	0,00	
Salg af T-shirts		544,00	140,00	0,00	
Gaver + diverse	6.088,90	1.301,02	529,33	550,00	438,50
Ture og udflugter		9.800,00	3.250,00	300,00	2.300,00
Tilskud	2.800,00	3.253,00	3.599,06	5.923,08	13.764,85
"Den Gotiske Skrift"		4.275,00	11.250,00	3.040,00	3.595,00
Indgående porto		1.020,00	3.876,80	1.501,00	1.513,00
Indtægter i alt:	121.748,90	123.133,02	174.944,19	101.753,94	130.081,90
UDGIFTER:					
Adm.: (Porto, gebyrer, valutadiff. kontorart. mv.)	25.612,95	43.605,82	24.061,64	43.358,60	20.670,58
Harddiske, CD- og DVD-er	3.584,00	65.514,09	3.515,00	1.435,00	2.751,00
Arrangementer og foredrag	8.239,50	32.105,60	9.750,95	3.167,00	7.395,00
Trykning af "Anetræet"	27.005,00	24.870,00	29.490,00	16.541,25	10.320,00
IT – EDB - Soft-/Hardware	15.976,00	5.467,00	2.691,55	4.141,22	26.812,94
Fortæring - bestyrelse	4584,09	5.344,01	8.779,80	742,05	5.188,88
Fortæring - arrangementer	9995,70	1.755,00	12.626,30	330,55	10.405,21
Annoncering	4972,64	8.680,46	2.847,90	8.059,66	9.702,03
Repr./gaver, blomster mv.	8962,02	3.897,65	6.092,90	2.700,00	1.718,00
Kørsel/rejser	0,00	7.919,87	7.928,96	3.649,97	392,75
Diverse varekøb, kontingenter, husleje	954,95	4.800,00	4.674,95	2.400,00	2.750,00
Trykning af T-Shirts		6.354,14	248,57	0,00	
Trykning af "Den Gotiske Skrift"		22.133,70	0,00	0,00	
Inventar + vedligehold:	5.598,75	200,00	1.626,40	557,00	
Udgifter i alt:	117.214,99	232.647,34	114.334,92	87.082,30	98.106,39
Årets resultat	4.533,91	-109.514,32	61.072,24	14.671,91	31.975,51
Formue pr. 1. januar	177.972,67	182.506,58	72.992,26	134.064,50	148.736,41
Formue pr. 31. dec.	182.506,58	72.992,26	134.064,50	148.736,41	180.711,92

Medlemsfordeling 1987 - 2021

Indmeldte Døde Udmeldte Slettede Medlemmer ialt

Medlemmer som vi har måttet tage afsked med i 2021 pga. dødsfald:

Ære være deres minde

Navn	Post nr.	By
Kurt Kjellberg	2300	København
Ruth Jensen	3700	Rønne
Jørn Uffe Hansen	3790	Hasle
Frank Petersen	4600	Køge
Bjørn Simonsen	3480	Fredensborg
Birthe Jørgensen	2600	Glostrup
Erik Hansen	3720	Åkirkeby
Per Bergendorff	3520	Farum
Bjarne Arvin Londin	3700	Rønne
Jørn Kofod	3720	Aakirkeby

Kontingent 2022

Når du skal foretage indbetalinger til BSLF er der flere betalingsmuligheder at vælge imellem.

Kontingentet, der skal være indbetalt senest den 01-03 2022, er pt.:

150 kr. for enkeltmedlemskaber

200 kr. for familiemedlemskaber

Du kan indbetale på en af følgende måder:

1: Ved bankoverførsel:

Bankens reg.nr.: 1551

Foreningens kontonummer er: 52746 21

2: Ved betaling på Netbank:

Giro-korttype (FIK-kode): 01

Foreningens kontonummer: 52746 21

3: For udenlandske medlemmer:

Bankens Navn: Danske Bank.

Bankens adresse: Store Torv 15

Bankens Postnummer: DK - 3700 Rønne

SWIFT-BIC: DABADKKK

IBAN: DK 18 3000 0005 2746 21

4: MobilePay:

Foreningen kan nu også tilbyde medlemmerne at betale kontingent eller andre ydelser til foreningen ved hjælp af MobilePay.

Hvis du vælger denne løsning, er det vigtigt, at du noterer dit **medlemsnummer og navn**

Ved betaling med MobilPay skal du anvende dette nummer: **97515**

Jeg vil samtidig sige så mange tak til alle de medlemmer, der gennem årene har husket at skrive deres medlemsnummer på meddelelsen, når de indbetaler på netbank – det har lettet mit arbejde temmelig meget.

Medlemsnummeret står på forsiden af kuverten (hvis du modtager bladet pr. post) eller på hjemmesiden når du er logget ind.

TIPS: Hvis du vælger at betale via netbank, og vil være sikker på ikke at glemme betalingen, kan du stille denne til at overføre kontingentet f.eks. hver den 19. jan. Sådan opretter du en aftale om fast overførsel af dit kontingent.

Jeg har kun kendskab til nedenstående banker, men jeg tænker, at alle banker har denne mulighed - du skal blot lede lidt efter den/spørge dig frem.

Nordea:

Vælg: "Betaling og overførsler"

Vælg: "Betal regninger"

Udfyld skemaet med modtager og beløb

Vælg: "Betalingsfrekvens" - : Flere gange

Vælg: Indtil jeg sletter betalingen

Vælg: Den valgte dato, 1 gang hver 12. måned

Danske Bank:

Vælg: "Betal og overfør"

Vælg: "Se og opret betalingsaftaler"

Vælg: "oprette en fast kontooverførsel" – nederst på siden

Udfyld felterne – betalingsinterval sættes til "hvert år" – og klik på "OK"

Indtast din adgangskode og klik "Godkend"

Den faste overførsel er nu oprettet, og kan ses på oversigten over betalingsaftaler

Arbejdernes Landsbank:

Vælg: "Betal og overfør"

Udfyld felterne (Husk dato)

Vælg nederst "opret som fast overførsel"

Sæt flueben i "Opret fast overførsel"

Frekvens "Årligt"

Vælg nederst "Godkend"

Godkend med nem id

På bestyrelsens vegne
mange hilsner
Tonni